

# Uitbetaalde DROMIEN

Tussen droom en daad staat vaak een lege bankrekening in de weg, dus *thank God for crowdfunding*. Drie bijzondere projecten die daarmee tot stand kwamen. 'Het voelde eerst alsof ik mijn hand ophield.'

**Een jaar geleden werd bij succesvol stylist Bonnie Orleans-Voss (56), moeder van Maxime (23, links op de foto) en Indiana (21, rechts) vroege alzheimer vastgesteld. Dankzij crowdfunding krijgt Bonnie de medische zorg die ze nodig heeft. 'Het voelde als bedelen, maar we zijn toch over die drempel gestapt.'**

**Maxime:** 'Vier jaar geleden begon onze moeder duidelijk te veranderen. Niet alleen in haar gedrag, maar ook qua karakter. Als freelance stylist moest ze bijvoorbeeld zelf achter werk aan, maar dat deed ze niet meer. Ze zat lusteloos op de bank films te kijken. Stylingshoots zorgden voor veel stress. Iets wat normaal geen probleem was. We drongen erop aan dat ze naar haar huisarts ging. Ze kwam onverrichter zaken terug, want ze kon de huisartsenpost niet vinden. Bizar, want ze kwam er al jaren. Samen zijn we teruggegaan. Terwijl ik het woord deed, zat zij er als een stil, bang muisje bij. De huisarts constateerde een depressie en schreef een recept uit voor antidepressiva.'

**Indiana:** 'De problemen werden echter alleen maar groter. Ze verloor het overzicht, trok zich terug en viel weg in gesprekken. Regelmatig stonden we bij de huisarts op de stoep, maar we vonden geen gehoor. Ik was soms echt boos op mijn moeder. Dan dacht ik: doe eens normaal! Wij zijn je kinderen, zorg voor óns, in plaats van andersom! Ik werkte om onze huur te betalen en plakte daarmee pleisters op de wonden zonder naar het echte probleem te kijken. Er was geen familie in de buurt die kon ingrijpen, vrienden trokken hun handen van haar af.

Niet vreemd. Wat kun je doen als iemand niet geholpen wil worden?' **Maxime:** 'Kerst 2014 ging het mis. Haar verblijfsvergunning bleek niet verlengd – ze is Amerikaanse – en ze moest per direct haar huis uit. Gelukkig kon ze terecht bij familie in Amerika. Haar zus zag direct de lege blik in haar ogen en nam haar mee naar de arts. Een week later kwam de diagnose: vroege alzheimer. Alles viel op z'n plek, maar er was ook angst voor het onbekende. Alzheimer tast niet alleen je geheugen aan, maar ontnemt je je hele identiteit. We verliezen onze moeder terwijl ze nog leeft.'

**Indiana:** 'De crowdfunding is gestart door een jeugdvriendin van mijn moeder. Wij zijn betrokken, maar niet de aanjagers ervan. Eerst voelde het als bedelen. Waarom zouden mensen ons geld geven? Trots en schaamte wisselden elkaar af. Toch stapten we over die drempel. Mijn moeder heeft hulp nodig. Ik wil niet door mijn eigen koppigheid mijn moeder alleen kunnen zien via Skype. Het doel is haar nu een zo comfortabel mogelijk leven te geven met simpele hulpmiddelen, zodat de stap naar het verzorgingsstehuis wordt uitgesteld. Het belangrijkste voor haar is ons regelmatig om zich heen te hebben. Als we lezen wat mensen schrijven bij hun donatie, voelen we ons zo dankbaar.'

**Maxime:** 'Naast de crowdfunding hopen we ook een groter bewustzijn over alzheimer te creëren. De ziekte komt niet alleen voor bij oude mensen. Herken de signalen, laat je niet wegsturen door artsen. Alzheimer is niet te genezen, maar wel te vertragen. Voor onze moeder is het daarvoor te laat.

Ze is altijd een heel sterke vrouw geweest. Ze heeft ons praktisch alleen opgevoed en heeft haar carrière in Nederland van de grond af opgebouwd. Ze liet zien dat je alles kunt bereiken wat je wilt. Gewoon door te doen. 's Avonds had ze vaak feestjes of een opening, maar wij stonden altijd op nummer één. Mensen helpen zat in haar karakter. Elk jaar nodigde ze de dakloze die voor de supermarkt hing uit voor het kerstdiner en in haar werk was ze voor velen een mentor. Ze wist hoe moeilijk het was om door te breken in de modewereld.'

**Indiana:** 'Alles in haar leven deed ze vanuit haar *gut feeling*. Als stylist was ze eclectisch en chic. Ze combineerde allerlei elementen tot iets wat anderen niet zagen. Ook als moeder was ze *funky*. Naar ouderavonden droeg ze gerust een paillettenbroekje en een boa.'

**Maxime:** 'Het is ontzettend jammer dat ze zelf niet meer kan genieten van al die mooie woorden die mensen bij hun donatie schrijven, maar het troost mij te weten dat ze een vol leven heeft gehad.' ▶

[gofundme.com/BonnieOrleans-Voss](http://gofundme.com/BonnieOrleans-Voss)

'Trots en schaamte wisselden elkaar af. Waarom zouden mensen ons geld geven?'



## ‘EEN BEVRIENDE MARKETEER ZEI: LAAT MENSEN NIET INVESTEREN IN JOUW DROOM, MAAR IN IETS VOOR ZICHZELF’

**Geld en horeca-ervaring hadden Merel Jansen (41) en haar man Frank nauwelijks. Wel een grote droom: een experimenteel horecaconcept beginnen. Geen bank wilde investeren, maar hun vrienden, familie en wildvreemden wél. ‘Om mensen ons idee te laten ervaren, organiseerden we borrels en stookten we fikkies.’**

‘Na de komst van onze dochter Mana (6) kreeg ik langzaam het idee voor een vrijplaats in de natuur. Ik zag hoe zij als stadskind opgroeide tussen veel beton en weinig groen. Kinderen moeten met modder kunnen klieren, jagen op konijnen en in bomen klimmen. Ook zelf verlangde ik naar een stadse vrijplaats in de natuur. Waar je lekker kunt eten, waar ruimte is voor creativiteit en waar veel dingen kunnen en mogen. De Veerplas, een recreatiegebied op tien minuten fietsen van de stad, had de potentie om Haarlemmers zo’n plek te bieden. We hadden er een ton voor nodig.

Maar banken willen niet investeren in een experimenteel en tijdelijk horecaconcept. Crowdfunding bleek de enige manier om onze droom te realiseren. De plek waar het Veerkwartier moest komen, zag er verwaaid uit met alleen water, gras en bomen. Maar vorig jaar startten we de campagne. Om mensen ons idee te laten ervaren, organiseerden we borrels en stookten we fikkies. We sloegen paaltjes in de grond en markeerden het terrein. Een knaloranje toiletspot voor het wc-blok, een houten hakblok als keuken en een grote, ronde tafel als relaxte zitplek. Binnen drie weken hadden we vijftigduizend euro binnen. Ik vond het een enorm bedrag, maar Frank was onverbiddelijk. Een ton of niet.

Het voelde alsof ik mijn hand ophield. Een bevriende marketingstrateeg draaide het om. Laat mensen niet investeren in jouw droom, maar in zo’n relaxte plek voor zichzelf! Die aanpak werkte. Drie dagen voor de deadline, op Koningsdag, bereikten we ons doel en kon de bouw beginnen.

Het Veerkwartier is met hulp van vrienden en familie gebouwd. Daarbij maakten we zo veel mogelijk gebruik van tweedehands materialen. De glazen kas, stalen container en houten keet zijn allemaal tweedehands. Ook startte ik een spullen-‘fund’. Het studentenhotel had een kelder vol. Eerst dacht ik: wat moet ik ermee? Maar later bleken die buitenzitzakken en rieten schommelstoelen een hit. Ook werden we verrast door een man die met een vrachtwagen vol hout voor de deur stond en vroeg of we daar iets mee konden. Ik timmerde er de bar en tafels van. Na zes weken stond het Veerkwartier.

Maar hoe kregen we die Haarlemmers de stad uit? We organiseerden een bierfestival met vijf lokale brouwers én met hot tubs van oude containers, een hippe

barbier en grote barbecues. Juist die rauwe en creatieve rand vonden mensen, die het doorgaans zo keurige Haarlem gewend zijn, leuk.

De dynamiek van het Veerkwartier zit erin dat we gewoon doen en dingen uitproberen. Werkt het niet, kijk ik meteen wat anders kan. Elke tweede zondag van de maand bieden we een podium aan singer-songwriters. Ze spelen eigen werk, maar ook vaak samen. Niets is gepland, alles tijdens die jamsessies ontstaat gewoon. Net als afgelopen zomer. Kinderen konden waterbanen bouwen, maar veel ouders vonden het zo leuk dat ze op hun knieën geulen groeven in het zand en druk in de weer waren de bouwwerken met touw te verstevigen, terwijl hun kinderen af en aan liepen met veel te zware gietters.

Met weinig iets maken, geeft een geweldige kick. Met Halloween konden kinderen griezelgroentebeesten maken. De lijfjes van tomaat met poten van courgette verdwenen vervolgens in de heksensoep die later op het terras werd opgediend. Nu al verdwijnen de kontjes van de lente-ui weer in de grond, zodat we die straks kunnen oogsten. Er is zo veel meer mogelijk. In de toekomst wil ik nog duurzamer bezig zijn, maar bovenal wil ik blijven verrassen. Als mensen na een paar uurtjes “veerkwartieren” weggaan en zeggen: “Het is net alsof ik een minivakantie heb gehad”, weet ik dat we het goed hebben gedaan. ▶

### ‘Banken willen niet investeren in een experimenteel en tijdelijk horecaconcept’



# 'BBC PERSIAN RETWEETTE EEN BERICHTJE, WAT EEN VLOED AAN NIEUWE VOLGERS EN STEUN OPLEVERDE'

**Dankzij crowdfunding kon Eline Farideh Koning (40) in Iran op zoek naar haar biologische ouders. Twee Iraanse documentairemakers maakten daarover de documentaire *Finding Farideh*.**

'Al op jonge leeftijd voelde ik me anders. Als eerste meisje in de klas kreeg ik borsten. Ook had ik donkere haartjes op mijn bovenlip. Genoeg reden voor mijn klasgenoten om mij te pesten. Samen met mijn broertje groeide ik op in een beschermd gezin. Ik wilde praten over wat ik voelde en dacht, maar mijn ouders stonden daar niet voor open. Ze reageerden rationeel en terughoudend. Nu zie ik hoe zij zijn gevormd door hun opvoeding, maar toen voelde ik mij erg alleen.

Toch was ik een vrolijk en ondernemend kind. De adoptie speelde lange tijd geen rol in mijn leven. Ik studeerde af, reisde veel, werkte hard en realiseerde mijn droom: een baan in Afrika. Maar rond mijn dertigste liep ik vast. Een burn-out. Het enige wat ik zag, was een zwarte horizon. Bij mijn ouders stuitte ik op een muur van geslotenheid. De verbinding die ik zo graag wilde, zat er niet in. Toen nam ik het besluit: ik ga op zoek naar mijn Iraanse roots.

**'Eén dag voor de deadline bereikten we ons doel: tienduizend euro'**

Ik had weinig aanknopingspunten. Een televisieprogramma als *Spoorloos* kon niets voor mij betekenen, door de Iraanse regelgeving die deze vorm van bemiddeling niet toestaat. Ik moest het zelf doen.

Een ingeschakelde Iraanse advocaat haalde nieuwe informatie boven tafel. Ik bleek als baby van zes maanden, verzwakt en met hoge koorts, te vondeling zijn gelegd bij het mausoleum in Mashad, een belangrijk bedevaartsoord in Iran. Met die gegevens plaatste ik een advertentie in de lokale krant. Drie families reageerden.

Ik werd tegelijkertijd benaderd door twee Iraanse filmmakers, Azadeh Moussavi en Kourosch Ataee. Zij hadden gehoord van mijn onderneming en wilden mij volgen tijdens mijn zoektocht. Ik twijfelde geen seconde. Mijn ouders hadden altijd gezegd: "Als je achttien bent, gaan we samen naar Iran." Dat is nooit gebeurd. Hoe bijzonder is het dan dat juist Iraniërs mij terugbrachten naar mijn geboorteland?

Crowdfunding bleek de enige manier om de documentaire te realiseren. Via Facebook en Twitter had ik inmiddels een groot bereik. Iraniërs over de hele wereld boden hun hulp aan, bijvoorbeeld door berichten in Farsi te vertalen. Een redacteur van BBC Persian retweette een berichtje, wat een vloed aan nieuwe volgers én steun opleverde. Eén dag voor de deadline bereikten we ons doel: tienduizend euro. Of ik mijn biologische ouders zou vinden, was bijna geen issue meer. Het project had al zo veel Iran in mijn leven gebracht. Het voelde overweldigend ineens bij een volk te horen.

November vorig jaar vertrok ik naar Iran. Het moment dat ik voet op Iraanse bodem zette, was pijnlijk en onbeschrijflijk mooi tegelijk. Dit was het land waar ik bijna veertig jaar geleden was afgewezen, toch voelde het als thuiskomen. Ik herkende de hartelijkheid en warmte van de mensen die ik ontmoette. Het raakte mij.

Bij alle drie de families is DNA afgenomen. Twee weken later kregen we de uitslag. Elke familie was vol hoop. Onderling werd er over mij gesproken: "Ze hoort bij ons!" De dokter vertelde per familie de uitslag. Drie keer hoorden we hetzelfde: geen match. De teleurstelling was groot. Iedereen huilde. De uitslag gaf mij weer de oude zekerheid van het niet-weten. Maar er was ook veel liefde. Elke familie heeft mij in hun hart gesloten. Ik voel me een completer mens. Er is licht gekomen op mijn verleden en dat voelt zo helend.' ■

*De documentaire Finding Farideh wordt ingezonden voor IDFA 2016*

TEKST LEONIE DE BOER FOTOGRAFIE BRENDAVAN LEEUWEN

